

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

-Управа за ветерину
Број: 323-02-00295/2023-05/3
31.03.2023. године
Београд

**План спровођења вакцинације против салмонела категорије 1
(S. Enteritidis и S Typhimurium) код кока носиља и приплодних јата живине
Gallus Gallus врсте у 2023. години**

Овим Планом ближе се прописује начин спровођења вакцинације јата живине против салмонеле, а у складу са Правилником о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање инфекција живине одређеним серотиповима салмонела („Сл. Гласник РС“ бр. 36/18 и 46/18) (У даљем тексту: Правилник) и Правилником о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за 2023. годину („Сл. гласник РС“ број. 23/2023) (у даљем тексту Програм мера).

Власник живине за одгој и експлоатацију родитељског јата и одгој подмлатка кока носиља Gallus Gallus може да изврши вакцинацију пилића и младих кока носиља против салмонеле категорије 1 према програму који се сачињава са епизоотиолошком службом надлежног ветеринарског института.

Ова вакцинације није обавезна и ради се на основу захтева власника.

Вакцинација против Salmonella Gallinarum Pullorum није дозвољена.

Вакцинација ћурака против салмонела није дозвољена.

Вакцинација се може вршити само вакцином која је регистрована у Агенцији за лекове и медицинска средства Србије а у складу са упутством произвођача вакцине. Власник односно држалац живине може да одабере врсту вакцине којом жели да вакцинише живину и то инактивисану или атенуирану, након чега се израђује програм вакцинације са епизоотиолошком службом надлежног института.

У случају одабира живе (атенуиране) вакцине против салмонеле, може се користити само она за коју је произвођач вакцине обезбедио одговарајуће медицинско средство које обезбеђује увозник за бактериолошко разликовање дивљих/теренских сојева салмонеле од вакциналних сојева. Носилац дозволе за стављање лека (вакцине) у промет у Републици Србији у обавези је да обезбеди доступност поменуте методе током целог периода одгоја и експлоатације јата односно током целог периода контроле имуног статуса вакцинисаног јата.

ПРОЦЕДУРА ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ВАКЦИНАЦИЈУ

Уколико се власник одлучи да спроводи вакцинацију против салмонеле категорије 1 упућује захтев на Обрасцу 1 (који се налази у прилогу овог Плана) овлашћеној ветеринарској станици/ служби да се изврши требовање вакцине од стране ветеринарског института, направи програм вакцинације са епизоотиолошком службом надлежног института и изврши вакцинација.

У сврху организације спровођења вакцинације живине власници су дужни овлашћеној ветеринарској станици односно ветеринарској служби и надлежном ветеринарском инспектору да благовремено најаве приспеће живине на газдинство односно на фарму.

Јато је сва живина на газдинству исте старости, истог здравственог и имуног статуса, која се држи унутар истог објекта или истог ограђеног простора и представља једну епизоотиолошку целину.

Вакцинација се спроводи на јату које је евидентирано у бази података Управе за ветерину и поседује евиденциони број јата.

Након спроведене вакцинације, овлашћени ветеринар дужан је власнику/држаоцу живине издати Потврду о извршеној вакцинацији. Власник је дужан да потврду о вакцинацији чува две године у складу са Законом о ветеринарству („Сл. Гласник РС“ бр. 91/2005, 30/2010, 93/2012 и 17/2019 — др. закон).

Подаци о вакцинацији морају садржати најмање следеће информације:

- Општина, насеље, ЈМБГ, име и презиме власника/држалац живине
- ХИД газдинства/фарме
- Укупан број јата на газдинству/фарми
- Укупан број вакцинисаних јата (евиденциони број за свако јато)
- Број вакцинисаних јединки по врсти живине и старости јата,
- Датум 1. вакцинације
- Датум 2. вакцинације
- Датум 3. вакцинације
- Назив и врсту вакцине, назив произвођача вакцине, серијски број вакцине
- Име и презиме и потпис овлашћеног ветеринара одговорног за спровођење вакцинације.

Овлашћене ветеринарске станице и ветеринарске службе дужне су да воде евиденцију о сваком јату живине вакцинисаном против салмонеле.

Средства за спровођење вакцинације са вакцином у износу 18 динара за комплетну вакцинацију по јединки обезбеђена су у буџету Републике Србије, а преостали део средстава за вакцинацију са вакцином (тржишна цена) сноси власник.

За овлашћене ветеринарске станице и ветеринарске службе које спроводе вакцинацију се препоручује коришћење *Препорученог ценовника Ветеринарске коморе* за обрачунавање висине накнаде за спровођење услуге вакцинације.

Препоруке о мерама и активностима којих се власници живинарских фарми требају придржавати пре него што се започне вакцинација против салмонеле категорије 1.

Власник односно држалац живине у примарној производњи мора осигурати спровођење одговарајућих биосигурносних мера на газдинствима, у објектима и током транспорта, спровођење мера за спречавање уношења узрочника болести, збрињавање биолошког отпада и поштовања добробити животиња.

Приликом коришћења вакцина потребно је придржавати се свих основних принципа и смерница добре произвођачке праксе, добре ветеринарске праксе које су прописане Законом о ветеринарству, Законом о безбедности хране и другим прописима, као и пратећи препоруке Европске комисије, Светске организације за здравље животиња (WOAH).

Вакцинацију спроводе ветеринари из овлашћених ветеринарских станица/служби овлашћених за спровођење послова по програму мера уз поштовање основних принципа правилног руковања, апликације, транспорта и чувања вакцине, као што су:

- Вакцина се апликује искључиво у складу са упутством произвођача вакцине;
- Поштовање хладног ланца;
- Уколико се користи вакцина која се апликује кроз воду:
 - ✓ Прорачунавање количине воде за растварање вакцине,
 - ✓ Припрема појилица
 - ✓ Квалитет воде/система за напајање
 - ✓ Растварање вакцине
 - ✓ Осетљивост вакцине
 - ✓ Стимулација јединки на пијење

- ✓ Зависност количине воде од температуре околине, доба дана, осветљености, структуре оброка
- ✓ Дужина излучивања живе, вакциналне салмонеле
- ✓ Прање и одлагање опреме којим је вршена вакцинација;
- Фарма/газдинство мора бити одобрена/ регистрована по свим законским прописима;
- Вакцинација живине против салмонелозе се ради **само на здравој живини** у условима када су задовољени сви зоохигијенски и биотехнолошки нормативи укључујући и биосигурносне мере (дезбаријере, програм дератизације и сл.);
- Провера успешности извршене дезинфекције (анализа бриса);
- Поседовање евиденције о спроведеним претходним вакцинацијама (односи се на све вакцине које су јединке примиле и на план вакцинације за дато јато) и лечењу (од чега су лечени, чиме, када, колико дуго). Уколико је било појаве имуносупресивних болести: гамборо болест, инфективна анемија, марекова болест и др. у јату у **том случају вакцинација против салмонелозе или се не спроводи или се спроводи уз велику дозу опреза и појачаног мониторинга** уз консултацију са надлежном епизоотиолошком службом;
- Не вакцинише се живина која је била или је под интензивним стресом (топлотни, хранидбени, појидбени, социјални, здравствени, нутритивни);
- Не вакцинише се живина у периоду ношења јаја и вакцинација будућих носиља мора бити завршена најмање три недеље пре проношења;
- Употреба антибиотика је строго забрањена у јату које се подвргава вакцинацији живом, атенуираном вакцином, 3 дана пре и три дана након апликације вакцине;
- Храна за живину мора да буде здравствено исправна и да поседује одговарајућу потврду за испитивање на присуство саламонела која се прибавља од произвођача хране, да је без присуства микотоксина, и без нутритивних додатака који нису компатибилни са вакцином против салмонела која се апликује а у складу са посебним прописом и упутством произвођача вакцине;
- Ветеринари који спроводе вакцинацију или епизоотиолошка служба надлежног института по потреби, врше едукацију радника на фармама где ће се примењивати жива вакцина;
- Неопходно је строго поштовање каренце (различитаје код различитих вакцина)

ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПОСЛОВА ИЗ ПРОГРАМА МЕРА И ПРИПРЕМА ИЗВЕШТАЈА:

Овлашћене ветеринарске станице/службе и надлежни научни, односно специјалистички ветеринарски институти воде евиденцију о пословима по Програму мера, а извештаје о спроведеним мерама достављају надлежном инспектору најкасније до 10. у текућем месецу за претходни месец.

Овлашћене ветеринарске станице/службе и научни и специјалистички ветеринарски институти попуњавају обрасце и припремају извештаје (месечни извештај и фактурни извештај које доставља овлашћена ветеринарска станица/служба, податке из Централне базе и потврде о спроведеној вакцинацији, податке о испорукама вакцина) у складу са *Начином извештавања и анализа спровођења Програма мера здравствене заштите животиња број: 323-02-3130/2020-05/6 од 24.04.2020. године*. Ветеринарска инспекција и надлежни институт врше анализу спровођења вакцинације против салмонеле на начин као и за све друге послове по Програму мера.

У случајевима када се констатују неправилности, у извештају се наводи тачан опис неправилности констатован од стране ветеринарске инспекције, као и мере које су предузете.

Припрема фактура:

1. Овлашћена ветеринарска станица/служба једном месечно, најкасније до 05. у месецу, уз пратеће извештаје (потврда о евиденцији јата, потврда о извршеној вакцинацији са сваку апликацију вакцине) а након завршене комплетне вакцинације доставља надлежном институту фактуру и фактурни извештај за спроведену вакцинацију насловљену на надлежни институт.
2. Научни и специјалистички ветеринарски институт припрема збирни извештај и фактуру за овлашћене ветеринарске станице/службе о спроведеној вакцинацији против салмонеле категорије 1 насловљену на Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за ветерину, Омладинских бригада бр.1, 1070 Нови Београд и то:

Фактурисање ће се вршити у складу са документом број: 401-00-00283/2023-05 од 31.03.2023. године којим је утврђен износ накнада за спровођење послова по Програму мера здравствене заштите животиња за 2023. годину.

Научни/специјалистички ветеринарски институти су у обавези да у року од три дана од уплате од стране Министарства, средства за спровођење вакцинације живине са вакцином против салмонелозе пренесу овлашћеним ветеринарским станицама/службама.

Уколико је ветеринарска станица фактурисала власнику/држаоцу пуни износ (није одбила износ накнаде који се плаћа из буџета) онда је дужна да по пријему тих средстава иста пренесе власнику/држаоцу у року од три дана од пријема истих.

Министарство сноси трошкове спровођења искључиво комплетне вакцинације против салмонела категорије 1 у складу са Програмом вакцинације живине направљеним у сарадњи са надлежним институтом и овим Планом, за животиње код којих се спроводи двократна вакцинација односно за животиње за које се спроводи трократна вакцинација према упутству произвођача вакцине. Износ накнаде ће се обрачунавати за укупан број вакцинисаних јединки по потврди.

Уколико власник одлучи да изврши вакцинацију живине пореклом из увоза, у време трајања **карантина** трошкове вакцинације са вакцином сноси увозник.

Након завршетка карантина и евиденције јата на газдинству, трошкови спровођења вакцинације падају на терет буџета РС у складу са овим Планом.

Евидентирање вакцинација против салмонеле врши се најкасније 7 дана након вакцинације. Приликом уноса података о вакцинацији, обавезно је проверити и, уколико недостају, унети и податке о географским координатама за свако газдинство на коме се врши вакцинација.

В.Д. ДИРЕКТОРА

Доцент Милош Петровић

Образац 1.

Захтев за израду програма вакцинације и спровођење вакцинације против салмонеле категорије 1 (*S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*)

Захтев за спровођење вакцинације може се поднети искључиво за јата која су евидентирана у бази података Управе за ветерину

Овлашћеној ветеринарској станици: _____

Адреса, место: _____

ИД станице: _____

Јато које се вакцинише:

Редни број	Евиденциони број јата	Број јединки у јату	Врста и назив вакцине	Вакцинација спроведена у карантину* да или не (заокружити)		Уколико је спроведена вакцинација у карантину навести врсту и назив вакцине
				да	не	
1.				да	не	
2.				да	не	
3.				да	не	
4.				да	не	
5.				да	не	
6.				да	не	
7.				да	не	
8.				да	не	
9.				да	не	
10.				да	не	
11.				да	не	
12.				да	не	
13.				да	не	
Укупно						

* Уколико јато потиче из увоза а спроведена је прва вакцинација у време трајања карантина

Подносилац захтева

(назив, адреса, власник/држалац живине)

Датум подношења захтева: _____